

แนวปฏิบัติตามกรอบแนวทางป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุบลราชธานี

ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม หรือผลประโยชน์ขัดกัน หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง เป็นหลัก ซึ่งถือเป็นความผิดเชิงจริยธรรมและเป็นความผิดขั้นแรกที่จะนำไปสู่การทุจริต

รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน แบ่งออกเป็น ๗ รูปแบบ ได้แก่

๑. การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits) คือการรับสินบน หรือรับของขวัญหรือผลประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆ ที่ไม่เหมาะสมและมีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น หน่วยงานราชการรับเงินบริจาคสร้างสำนักงานจากนักธุรกิจหรือบริษัทธุรกิจที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงาน การใช้งบประมาณของรัฐเพื่อจัดซื้อจัดจ้างแล้วเจ้าหน้าที่ได้รับของขวัญหรือผลประโยชน์อื่นตอบแทน
๒. การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts) หมายถึง สถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด เช่น การใช้ตำแหน่งหน้าที่ ที่ทำให้หน่วยงานทำสัญญาซื้อสินค้าจากบริษัทของตนเองหรือจ้างบริษัทของตนเองเป็นที่ปรึกษา หรือซื้อที่ดิน ของตนเองในการจัดสร้างสำนักงาน
๓. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post-employment) หมายถึง การที่บุคลากรออกจากหน่วยงานของรัฐ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกับ ที่ตนเองเคยมีอำนาจควบคุม กำกับ ดูแล
๔. การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งบริษัท ดำเนินธุรกิจที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์กรสาธารณะที่ตนสังกัด หรือการรับจ้างเป็นที่ปรึกษา โครงการโดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัด ในการพิจารณาจากหน่วยงานที่คนสังกัดอยู่
๕. การรับรู้ข้อมูลภายใน (Inside information) หมายถึง สถานการณ์ที่ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะ ใช้ประโยชน์จากการรู้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ของตนเอง เช่น ทราบว่าจะมีการตัดถนนไปตรงไหนก็รีบไปซื้อที่ดินโดยใส่ชื่อภรรยา หรือทราบว่าจะมีการซื้อที่ดินเพื่อทำโครงการของรัฐก็รีบไปซื้อที่ดินเพื่อเก็งกำไรและขายให้กับรัฐ ในราคาที่สูงขึ้น

๖. การใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ของธุรกิจส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage) เช่น การนำเครื่องใช้สำนักงานต่างๆกลับไปใช้ที่บ้าน การนำรถยนต์ในราชการ ไปใช้เพื่องานส่วนตัว

๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง (Pork-belling) เช่น การที่รัฐมนตรีอนุมัติโครงการของกระทรวงไปลงในพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้งบประมาณ สาธารณะ เพื่อการหาเสียงเลือกตั้ง

การปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือระเบียบเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

ตามที่ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุบลราชธานี ได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน และนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มากำหนดมาตรการ วิธีการควบคุม เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐมีการตรวจสอบได้ ไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี ยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุบลราชธานี ได้เสนอแนวทางในการปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของหน่วยงาน ดังนี้

๑. นำประเด็นหรือปัจจัยที่อาจเกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงมาจัดทำคู่มือป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน กับข้อของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนให้แก่ ข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวง ลูกจ้าง วิทยากรและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุบลราชธานี มีนโยบายที่จะผลักดันให้บุคลากรในสังกัดมีความตระหนักในคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของบุคลากรทุกระดับ และเสนอแนะให้ยกตัวอย่างพฤติกรรมที่เข้าข่ายมีผลประโยชน์ทับซ้อน โดยการให้รวบรวมข้อมูลการสอบหาข้อเท็จจริง หรือข้อร้องเรียนต่าง ๆ นานามา วิเคราะห์เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนให้แก่ เจ้าหน้าที่แลบุคลากรในหน่วยงานด้วย

๒. จัดทำแบบฟอร์มหรือคู่มือป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของข้าราชการ พนักงานราชการ และ ลูกจ้าง (แบบแถลงความบริสุทธิ์ใจในการจัดซื้อจัดจ้าง) เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุบลราชธานี และ รพ.สต. ในสังกัดมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และปราศจากการทุจริตคอร์รัปชันและผลประโยชน์ทับซ้อน เพิ่มการตรวจสอบความเกี่ยวข้องระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้เสนองาน ซึ่งการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ไม่พบการจัดซื้อจัดจ้างที่ผู้เสนองานมีความเกี่ยวข้องกัน เจ้าหน้าที่ภายในของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุบลราชธานี นอกจากนี้ได้มีการเผยแพร่ช่องทาง การร้องเรียนร้องทุกข์ไว้ในเว็บไซต์ของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุบลราชธานี

๓. จัดทำสมุดบันทึกการตรวจสอบการใช้อัตนบัตรราชการเพื่อให้การใช้อัตนบัตรราชการเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง และป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

๔. จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ เพื่อกำหนดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงาน โดยมีแผนดำเนินงานอย่างจริงจัง นอกจากนี้เพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและแผนการดำเนินงานของชมรมจริยธรรม

การเสนอแนะรายการปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

เนื่องจากการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุบลราชธานีไม่มีข้อร้องเรียนแต่ประการใด จึงไม่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อน

แต่อย่างไรก็ตาม สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุบลราชธานี ได้กำชับให้ข้าราชการ พนักงานราชการพนักงานกระทรวง ลูกจ้าง รวมถึงผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุบลราชธานี ทุกคนได้ตระหนักในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการผลประโยชน์ทับซ้อน ให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามระเบียบกฎหมาย

แนวทางปฏิบัติงานในการตรวจสอบบุคลากรในหน่วยงานถึงความเกี่ยวข้องกับผู้เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้าง

การป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ถือเป็นยุทธศาสตร์และวาระแห่งชาติ เนื่องจากการทุจริต คอร์รัปชันเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศไทยที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยสร้างค่านิยม ปลุก จิตสำนึกให้คนไทยมีความซื่อสัตย์และไม่ยอมรับการทุจริตคอร์รัปชัน ดังนั้น เพื่อเป็นการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ดังกล่าวให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรูปธรรม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือ อย่างบูรณาการจากทุกภาคส่วน

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุบลราชธานีได้ตระหนักถึงการป้องกันการทุจริต คอร์รัปชันและการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งกระบวนการปฏิบัติงานการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้ได้มาซึ่ง สินค้าบริการและสิ่งก่อสร้างเป็นช่องทางของการทุจริตคอร์รัปชันและเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่สำคัญ ดังนั้น สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุบลราชธานี จึงให้ความสำคัญในทุกขั้นตอนของการจัดซื้อจัดจ้าง ตั้งแต่การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ(Specification) การคำนวณราคากลาง การประมูลงานหรือประกวดราคา การลงนาม ในสัญญา การบริหาร สัญญา การตรวจรับงาน การเบิกจ่ายเงิน ดังนี้

๑. ขั้นตอนการประเมินความต้องการ เป็นขั้นตอนการกำหนดขอบเขตความเป็นไปได้ของ การจัดซื้อจัดจ้าง และค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในขั้นตอนนี้ ได้แก่ การประเมิน มูลค่าเกินความเป็นจริง การกำหนดขอบเขตที่เอื้อประโยชน์ต่อข้าราชการ นักการเมือง หรือภาคเอกชนที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

๒. ขั้นตอนการเตรียมการ เป็นขั้นตอนพื้นฐานในการพิจารณาและอนุมัติการจัดซื้อจัดจ้าง โดยหน่วยงานเตรียมแผนงาน เอกสารและประกาศการประมูลและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสมถูกต้อง ตาม

กฎระเบียบ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในขั้นตอนนี้ ได้แก่ การจัดซื้อจัดจ้างที่เอื้อประโยชน์หรือ เข้าข้าง ผู้
ประมุขรายใดรายหนึ่ง ทำให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมระหว่างผู้เข้าร่วมประมูล

๓. ขั้นตอนการคัดเลือกผู้เข้าร่วมประมูล เป็นขั้นตอนในการเปิดเผยรายละเอียดของการ จัดซื้อจัด
จ้างและคัดเลือกผู้ชนะการประมูล โดยความเสี่ยงในการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในขั้นตอนนี้ ได้แก่ การเปิดเผย
ข้อมูลที่เป็นความลับหรือข้อมูลที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้เข้าร่วมประมูลรายใดรายหนึ่งเป็นพิเศษ การเปิดเผย
ข้อมูลล่าช้า ทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้เข้าร่วมการประมูล รวมไปถึง การเปลี่ยนแปลง
รายละเอียดของโครงการหลักจากได้ผู้ชนะการประมูลแล้ว

๔. ขั้นตอนการดำเนินการตามสัญญา เป็นขั้นตอนที่ผู้ชนะการประมูลหรือคู่สัญญาจะต้อง ดำเนินการ
ส่งมอบสินค้าและบริการตามที่ตกลงไว้ในสัญญา โดยโอกาสเสี่ยงในการทุจริตขั้นตอนนี้ได้แก่ การ ส่งมอบ
สินค้าหรือบริการที่ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะเฉพาะ (Specification) หรือรายละเอียดที่กำหนดไว้ใน สัญญา
การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่ไม่โปร่งใสจะนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชันต่างๆ มากมาย เช่น การติดสินบน การสมรู้
ร่วมคิด การฮั้วประมูล การเอื้อผลประโยชน์ ไปจนถึงการมีผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งเกิด จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ใช้อำนาจหรือตัดสินใจ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าผลประโยชน์ส่วนราชการ ไม่ว่าจะเป็นผู้
กำหนดนโยบายเจ้าหน้าที่ของรัฐในการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้เข้าร่วมประมูล คู่สัญญา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายใน
สัญญา

กระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุบลราชธานีมีการ
วางแผนสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านพัสดุ ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดซื้อจัดจ้างกับผู้เสนองานว่า
มีความเกี่ยวข้องกันหรือไม่อย่างไร มีการประเมินความเสี่ยง การวางแผนตรวจสอบและวางแผนการปฏิบัติงาน
ของเจ้าหน้าที่ เมื่อมีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างก็มีกระบวนการตรวจสอบทานก่อน และเมื่อปฏิบัติงานเสร็จ
สิ้นกระบวนการก็ให้มีเจ้าหน้าที่รายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างและมีการติดตาม ตรวจสอบอย่างใกล้ชิด รวมถึงมี
การตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและควบคุมภายใน ทำแผนออกตรวจสอบและควบคุมภายใน รพ.สต ปีละ ๑
ครั้งพร้อมกำชับให้ระมัดระวังมิให้มีการแสวงหาผลประโยชน์ รับผลประโยชน์ในตำแหน่งหน้าที่ความ
รับผิดชอบเพื่อหาผลประโยชน์ ซึ่งอาจทำให้การเสนอราคาในการจัดซื้อหรือจัดจ้าง มีการแข่งขันอย่างไม่เป็น
ธรรม หากมีมูลปรากฏ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุบลราชธานี จะดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่
อย่างเคร่งครัด

สั่ง ณ วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

(นายอุทัย นิปีการสุนทร)
สาธารณสุขอำเภอเมืองอุบลราชธานี